

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 2408 1078 (Print)

ISSN : 2651-2440 (Online)

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๖๖ Vol.10. No.1 January – April 2023

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ เป็นวารสารวิชาการ ราย ๔ เดือน (ปีละ ๓ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ ๒ เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม, ฉบับที่ ๓ เดือน กันยายน-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหา สาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อ ๑ บทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒)

● **เจ้าของ**

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

● **ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬารวิชาการ**

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.	ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.	อธิการบดี
พระเมธีวราญาณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะพุทธศาสตร์
พระครูโสภาสนนทกิตต์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะครุศาสตร์
พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
พระอุดมสิทธินายก, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● **บรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **หัวหน้ากองบรรณาธิการ**

นายสุญา ศิริธัญญะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **กองบรรณาธิการ :**

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมั่น	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน	สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
นายคะแนน ปาสิทธิ์ทรงกูร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายสุภูฐาน สุตาจันทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (Peer Review)**

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, ศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.เวทย์ บรรณกรกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤต ศรียะอาจ

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุขะใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระกาญจน์ กนกกมลเศ

พระเทพวัชรอาจารย์, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย หมั่นชนะ

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย**

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทรแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หนูวิไล

รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ อุดมธรรมานุภาพ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สัตโยภาส

รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยศรี

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา

รองศาสตราจารย์ ดร.นลินี ณ นคร

ราชบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(๕)

รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน
ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

ประสานงานจัดการและพิสูจน์อักษร

พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิโส
พระมหาทรงชัย วิชยเกรี
นายสุภฐาน สุดาจันทร์
นางสาวสังเวียน พู่เฟื่อง

พระมหาธิติ อนุภุโท
นายศิลป์ชัย วงษ์จำนงค์
นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์
นางสาวภักนิช พิมพา

งานสมาชิก

พระมหาทรงชัย วิชยเกรี

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายณพดล เพ็ญประชุม

● นิติกร

นายธวัช แยมปัว

● ภาพ/ศิลปะ

พระมหาสุระศักดิ์ ธีรวโส

นายสมบุรณ์ เฟ่งพิศ

● ออกแบบปก

นายพิจิตร พรหมลี

นายศักดิ์ธีรพี พันพา

- จัดรูปเล่ม

นายสมบูรณ์ เฟ่งพิศ

- พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕-๘๕๕๙ โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๔๕

- จำนวนที่ตีพิมพ์ ๓๐ เล่ม

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๖๖ ได้รับรวบรวมบทความวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์ต่างสถาบันได้ส่งบทความทางวิชาการมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทำให้มีคณาจารย์ได้มีโอกาสศึกษาพุทธธรรมและการนำไปประยุกต์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักคำสอนทางพระศาสนา อันเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ในฉบับนี้ กองบรรณาธิการและคณะทำงานฝ่ายประสานงานได้รับเกียรติจากผู้เขียนทั้งภายในและภายนอก ส่งบทความทางวิชาการ เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน ๓๓ บทความ แบ่งเป็น ภาควิชาภาษาไทย ๓๒ บทความ และภาควิชาภาษาอังกฤษ ๑ บทความ ในบทความทั้งหมด แบ่งเป็นบทความวิชาการ ๑๐ บทความ บทความวิจัย ๒๓ บทความ อีกทั้งยังบทวิพากษ์หนังสือในท้ายเล่มอีกด้วย ซึ่งรายละเอียดบทความต่าง ๆ กองบรรณาธิการ ได้กล่าวถึงเนื้อหาของแต่ละบทความโดยสรุปดังนี้

บทความวิจัยที่ ๑ เรื่อง “ประเทศไทยเป็นรัฐศาสนาหรือไม่ ?” โดย อาจารย์คะนอง ปาลิภัทรานุกร และพระมหาพัฒน์ สหสสุมนันต มหาวชิราวุธธรรมศาสตร์ ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อ (๑) พิจารณาว่าประเทศไทยเป็นรัฐศาสนาหรือไม่ (๒) ประเมินความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างพุทธศาสนากับราชอาณาจักรไทย และ (๓) พิจารณาว่าพุทธศาสนาได้รับประโยชน์จากอาณาจักรจริงหรือไม่ และใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมและวิเคราะห์รัฐธรรมนูญ ข้อกฎหมาย ตลอดจนข้อเขียนทางวิชาการ งานวิจัย หนังสือ และบทความที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า แม้ประเทศไทยจะจัดอยู่ในกลุ่มรัฐฆราวาสไม่ได้ แต่ก็จัดว่าเป็นรัฐศาสนาไม่ได้เช่นกัน ในราชอาณาจักรไทย อำนาจอธิปไตยไม่ได้มาจากพุทธศาสนา ตรงกันข้ามพุทธศาสนาแบบไทยกลับถูกใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐชาติสมัยใหม่ รัฐชาติสมัยใหม่และรัฐบาลใช้อำนาจควบคุมและครอบงำทุกศาสนาในรัฐ ประเทศไทยจึงไม่ใช่รัฐศาสนา เพราะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับศาสนายังมีความคลุมเครือ

บทความวิชาการที่ ๒ เรื่อง “หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อลดความเครียด ทางอารมณ์ของคนวัยทำงาน” โดย ดร.ชลพรรณรัตน์ ดิษบรรจง ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดร.กฤษฎา ดิษบรรจง อัยการพิเศษฝ่าย สำนักงานอัยการสูงสุด พลอากาศโท นายแพทย์วันชัย ศิริเสวีวรรณ แพทย์ที่ปรึกษา กองออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ได้กล่าวถึงการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการจัดการความเครียดทางอารมณ์ของคนวัยทำงาน ดังนี้ (๑) หลักไตรลักษณ์ สอนให้คนเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมดา รู้เท่าทันปัญหา ยอมรับและแก้ไข

ปัญหานั้นได้ (๒) หลักอริยสัจ ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐที่ทำให้เรารู้สภาวะแห่งทุกข์ สาเหตุของการเกิดทุกข์หรือปัญหา ความจริงในการดับทุกข์ ตลอดจนการหาวิถีทางแห่งการดับทุกข์ (๓) หลักโยนิโส-มนสิการเป็นกระบวนการคิดอย่างถูกวิธี คิดอย่างถูกทาง คิดอย่างมีเหตุผล และใช้ความคิดให้เกิดผลตามความประสงค์ (๔) หลักการเจริญสติ คือ การมีสติรู้สึกทั่วพร้อม กำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้เห็นตามความเป็นจริง (๕) หลักอิทธิบาท ๔ เป็นการทำงานให้สำเร็จ ด้วยความรัก ความอุทิศตน การเอาใจใส่ ไม่ทอดทิ้ง ท้อถอยต่องาน และพิจารณาไตร่ตรองด้วยปัญญา (๖) หลักสังคหวัตถุ ๔ เป็นธรรมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันประสานใจและเหนี่ยวรั้งคนให้ทำงานอย่างมีความสุข (๗) หลักพละ ๔ คือ กำลังทั้ง ๔ ที่ควบคุมความเกียจคร้าน ควบคุมความประมาท ทำให้เราระลึกได้และมีสติ กำลังควบคุมการเพิกเฉย ไม่สนใจมกมาย และกำลังที่ควบคุมความสงสัย หลักธรรมดังกล่าวสามารถใช้จัดการความเครียดทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำให้รู้เท่าทันความคิด อารมณ์ และความรู้สึก สามารถยอมรับและปรับตัวได้ รู้เห็นทุกอย่างตามความเป็นจริง เมื่อต้องเผชิญภาวะที่ต้องมีความเครียดก็จะเกิดการตระหนักรู้ มีสติรู้เท่าทันกับความรู้สึกนั้นและใช้กระบวนการคิดอย่างถูกวิธี คิดได้อย่างถูกทาง มีเหตุผล เห็นเหตุของปัญหาตลอดถึงวิธีการแก้ไขปัญหาย่างถูกต้อง เมื่อเห็นเช่นนี้ ความเครียดแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย ส่งเสริมให้เกิดสุขภาพทางอารมณ์ที่ดีในการทำงาน

บทความวิจัยที่ ๓ เรื่อง “**ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร**” โดย นายภูมณ ธรรมสวัสดิ์ Researcher ดร.ลัดดา พลวัฒน์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) องค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้ร่างตัวแปร ๑๓๕ ตัวแปร (๒) ผลพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) พบว่า ได้ ๖ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ คือ ๑) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ ๒) ด้านทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี ๓) ด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ๔) ด้านการตัดสินใจ ๕) ด้านการสร้างแรงจูงใจ และ ๖) ด้านการเสียสละและการอุทิศตน และ (๓) ผลการประเมินและรับรองตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผลการประเมินและรับรองรูปแบบในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖ ($\bar{X} = 4.56$) ผ่านเกณฑ์การประเมินและรับรองที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ต้องมีค่ามากกว่า ๓.๕๑ สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

(๘)

บทความวิจัยที่ ๔ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบคัมภีร์ไบเบิลล้านนาแก่นักธรรมชั้นมัธยมต้นฉบับไม้แฉะเขียวแดงและฉบับฟ้าตัวง” โดย นายเอ็ด ดิบบะละ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เสนอผลการวิจัยไว้ว่า ด้านความเป็นมา แก่นักธรรมชั้นมัธยมต้นฉบับไม้แฉะเขียวแดง เป็นคัมภีร์ไบเบิลของวัดบ้านกอก ตำบลท่านาว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ไม่ปรากฏชื่อผู้จาร แต่ได้นำมาจารลงไบเบิลใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐ มีอายุได้ ๙๔ ปี คัมภีร์ไบเบิลล้านนาแก่นักธรรมชั้นมัธยมต้นฟ้าตัวง เป็นคัมภีร์ไบเบิลของวัดบ้านกอก ตำบลท่านาว อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน จารโดย กัญไชยภิกขุ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ มีอายุได้ ๑๒๑ ปี, ด้านการปริวรรตและแปล ต้นฉบับคัมภีร์ไบเบิลล้านนาแก่นักธรรมชั้นมัธยมต้นฉบับไม้แฉะเขียวแดง มีจำนวน ๕๐ หน้า ผู้วิจัยปริวรรตและแปลได้เนื้อหาจำนวน ๔๔ หน้า ส่วนต้นฉบับคัมภีร์ไบเบิลล้านนาแก่นักธรรมชั้นมัธยมต้นฟ้าตัวง มีจำนวน ๔๖ หน้า ผู้วิจัยปริวรรตและแปลได้เนื้อหาจำนวน ๓๕ หน้า, ด้านการเปรียบเทียบ คัมภีร์ไบเบิลล้านนาแก่นักธรรมชั้นมัธยมต้นฉบับไม้แฉะเขียวแดงและฉบับฟ้าตัวง สามารถเปรียบเทียบได้ ๗ ด้าน คือ (๑) ด้านประวัติความเป็นมา (๒) ด้านแก่นเรื่อง (๓) ด้านเนื้อหาและโครงสร้าง (๔) ด้านสำนวนภาษา (๕) ด้านสำนวนโวหาร (๖) รสวรรณคดี (๗) ด้านคำสอนทางพระพุทธศาสนา

บทความวิจัยที่ ๕ เรื่อง “รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเชิงพุทธบูรณาการ” โดย นางนฤมล ชู ผศ.ดร. ดวงเพชร สมศรี รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภสร บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เสนอผลการวิจัยไว้ว่า แนวคิดธรรมาภิบาลเกิดขึ้นภายใต้กระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์อันเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก และเป็นที่มาของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดโดยมีหน้าที่หลัก ๒ ประการคือ (๑) การสอดส่องการปฏิบัติงานหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๒) เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติให้กับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหลักพุทธธรรมกับการนำเป็นหลักปฏิบัติ คือ ๑) การครองตน การฝึกฝนระดับปัจเจกบุคคล เริ่มต้นด้วยการมีศีลและการสร้างหิริโอตตปะชังมาในจิตใจ ๒) การครองคน หลักสังคหวัตถุและหลักพรหมวิหารธรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับหมู่คณะ ๓) การครองงาน เป็นผลสรุปจากการพัฒนาตนและการพัฒนาคน ซึ่งนำมาสู่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอริยบท ๔ รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเชิงพุทธบูรณาการ เรียกว่า “สี่ทหารเสือเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติหน้าที่อย่างมั่นคง” เสือตัวที่ ๑ การเสียสละเป็นการครองตน ถือแนวทางการปฏิบัติงานพื้นฐานประการแรก เสือตัวที่ ๒ การส่งเสริมคือการครองคน ถือเป็นส่วนที่จะทำให้การครองจิตใจเพื่อนร่วมงานหรือผู้มีส่วนสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อสร้างสรรค์และสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น เสือตัวที่ ๓ การสนับสนุนคือการครองคน เป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยความรัก

ความปรารถนาที่ดีใจที่เป็นธรรมเพื่อบ่มไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือการสร้างประโยชน์เกิดขึ้นแก่ส่วนรวม
 เสือตัวที่ ๔ การคำนึงถึงส่วนรวมเป็นการครองงาน ถือว่าเป็นผลสัมฤทธิ์จากแนวทางของการเสียสละ
 การส่งเสริม และการสนับสนุน โดยคำนึงถึงส่วนรวมคือประโยชน์สูงสุดที่จะต้องร่วมมือกันสร้างขึ้นใน
 คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

บทความวิจัยที่ ๖ เรื่อง “อนุกรมวิธานแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร”
 นางสาวปาริชาติ สวัสดิ์ถึก รศ.ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) แหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด ๕๖๖
 แหล่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายสำนักงานเขต พบว่า สำนักงานเขตที่มีแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษามากที่สุด
 คือ สำนักงานเขตพระนคร จำนวน ๕๑ แหล่ง รองลงมาคือ สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน ๓๗ แหล่ง
 และน้อยที่สุดคือ สำนักงานเขตลาดพร้าว สำนักงานเขตคันนายาว และสำนักงานเขตทวีวัฒนา จำนวน
 ๒ แหล่ง (๒) แหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สามารถจำแนกตามประเภทของ
 แหล่งเรียนรู้ออกเป็น ๓ ประเภท คือ ๑) แหล่งเรียนรู้ประเภทอาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างที่มนุษย์
 สร้างขึ้น ประกอบด้วยศาสนสถาน, พิพิธภัณฑ์, หอสมุด/ห้องสมุด, หอศิลป์, โบราณสถาน, อนุสาวรีย์,
 ศูนย์เยาวชน/สนามกีฬา, ตลาด, สะพาน และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ มีจำนวน ๔๘๗ แหล่ง ๒) แหล่งเรียนรู้
 ประเภทธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย สวนสาธารณะ และสวน/ไร่/นา/ธรรมชาติ มีจำนวน
 ๓๘ แหล่ง และ ๓) แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล/ชุมชน เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 เครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน มีจำนวน ๔๑ แหล่ง (๓) ผู้อำนวยการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าการนำ
 แหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาของกรุงเทพมหานครไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีแนวทาง
 การดำเนินงาน ดังนี้ ๑) การวางแผน ดำเนินการโดย สร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน
 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ กำหนดนโยบายการพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ทาง
 การศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและชุมชน ๒) การดำเนินงาน
 ดำเนินการโดย แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ กำหนดแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาและ
 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ นำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ มีการพัฒนาครู มีการประสานงานอยู่เสมอ
 ๓) การตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม ดำเนินการโดย การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้แหล่ง
 เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาอุปสรรคในระหว่างการทำงาน กำหนดวิธีการ และเครื่องมือ
 ในการประเมินผลการดำเนินการ วิเคราะห์ผลการประเมิน และสรุปผลการประเมิน และ ๔) การสรุป
 และรายงานผล ดำเนินการโดย สรุปและการรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ทางการศึกษา แก้ไข ปรับปรุง
 หรือพัฒนางาน

บทความวิชาการที่ ๗ เรื่อง **“ทางพันทุกซ์ที่พระพุทธเจ้าปฏิเสธ”** โดย พระมหายงยุทธ ธีระมโน, ดร., พระมหาสุสันต์ สุขวฑฒโน, ผศ.ดร., พระครูปลัดเจริญ วฑฒโน, ผศ.ดร., พระมหาบุญเกิด ปัญญาปทุมณี, ผศ.ดร., ผศ.ดร.คงสฤษฏ์ แพงทรัพย์, ดร.ธนาธิป ฮาดเนาลี, ผศ.สันติ เมืองแสง อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอไว้ว่า ทางพันทุกซ์ผ่านโลกทัศน์ของสังคมอินเดียโบราณ โดยสรุปมี ๒ ประเภทหลักคือ (๑) การสนองความพึงพอใจทางร่างกายและจิตใจให้ถึงที่สุด (กามสุขัลลิกานุโยค) (๒) การทรมานตนด้วยวิธีต่าง ๆ (อัตตakilมัตถานุโยค) เช่นอดอาหาร เป็นต้น แนวทางทั้งสองนี้พระพุทธเจ้าได้ทดลองจนถึงที่สุดและประจักษ์ในผลของการปฏิบัติตามวิธีการนั้น ๆ แล้ว ทรงปฏิเสธว่าไม่สามารถนำผู้ปฏิบัติไปสู่ความดับทุกซ์ที่แท้จริงได้ พระองค์จึงเสนอทางสายใหม่คือทางสายกลาง เรียกว่า อริยอัฏฐังคิกมรรค แปลว่า “ทางมีองค์ ๘ ประการอันประเสริฐ” ประกอบด้วย (๑) สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ (๒) สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ (๓) สัมมาวาจา วาจาชอบ (๔) สัมมากัมมันตะ การงานชอบ (๕) สัมมาอาชีวะ อาชีพชอบ (๖) สัมมาวายามะ เพียรชอบ (๗) สัมมาสติ สติชอบ (๘) สัมมาสมาธิ สมาธิชอบ ถือว่าเป็นหนทางที่ประเสริฐ และสามารถดับทุกซ์ได้อย่างแท้จริง

บทความวิจัยที่ ๘ เรื่อง **“การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”** โดย นายวิโรจน์ สุรสาคร, รศ.ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การนำองค์กร มุ่งเน้นที่ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการและแนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (๒) ปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นที่หน่วยงานต้นสังกัดกระจายอำนาจการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนจัดสรรงบประมาณและอัตรากำลังให้สถานศึกษา สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน มีเครือข่ายความร่วมมือสามารถระดมทรัพยากรได้จากทุกภาคส่วน ครูและบุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีความสามัคคีและมีเป้าหมายร่วมกัน คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้และส่งเสริมสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา (๓) การมีส่วนร่วม มุ่งเน้นที่ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจการบริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการและหน่วยงานภายนอก มีส่วนร่วมสนับสนุนวิทยากร สื่อและแหล่งเรียนรู้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (๔) การบริหารงานวิชาการ มุ่งเน้นที่สถานศึกษามีแผนและแนวปฏิบัติทางวิชาการ มีหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน ครูจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถตามศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และมีการแนะแนวการศึกษาและการประกอบอาชีพตามความต้องการของผู้เรียน (๕) ครูและบุคลากร มุ่งเน้นที่สถานศึกษามีครูเพียงพอ ครบทุกวิชาเอก ครูมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล มีความสามารถจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ (๖) งบประมาณ มุ่งเน้นที่สถานศึกษามีงบประมาณที่เพียงพอ วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (๗) การบริหารงานทั่วไป มุ่งเน้นที่สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของท้องถิ่น ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของครูผู้ปกครองและชุมชน มีแผนพัฒนาการศึกษาและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีการพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการกำกับติดตามและตรวจสอบการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

บทความวิจัยที่ ๙ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน ในรายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง แนวคิดเชิงคำนวณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดย นายจักรกฤษ ยืนยิ่ง ดร.เตชาเมธ เพียรชนะ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ (๒) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ เท่ากับ ๑๐.๘๓, S.D. เท่ากับ ๐.๕)

บทความวิจัยที่ ๑๐ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” โดย นางสาวสุกัญญา ประเสริฐศรี พระมหาธำรงค์ จิตปัญโญ, ดร. ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับงาน

(๑๒)

วิชาการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบ จำนวน ๑๕ องค์ประกอบ และ ๘๖ ตัวแปร (๒) ผลพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือการบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือ การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การควบคุมคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = ๒.๔๖๖, $df = ๔$, $P\text{-value} = .๖๕๑$, $GFI = .๙๙๙$, $AGFI = .๙๗๓$ และ $RMSE = .๐๐๐$ แสดงได้ว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ที่กำหนด และ ๓) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๒ ($\bar{X} = ๔.๖๒$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินและรับรองที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ต้องมีค่ามากกว่า ๓.๕๑ จึงสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

บทความวิชาการที่ ๑๑ เรื่อง “**การพัฒนาตนให้มีความสุขตามวิถีพุทธ**” โดย พระมหาอุตรอุตฺโตโร (มากติ) ผศ.ดร., พระครูสิริภุญญิต์ (ฐิตสกลโค ดิขสวรค์) ผศ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาตนไว้ ๔ ประการ คือ กายภาวนา ศีลภาวนา จิตตภาวนา และปัญญาภาวนา การพัฒนาตนนั้น มี ๓ อย่าง คือ (๑) ประโยชน์ในปัจจุบัน (ทิฎฐธัมมิกัตถะ) หรือประโยชน์ขั้นที่ตามองเห็นกันได้เฉพาะหน้า (๒) ประโยชน์เบื้องหน้า (สัมปรายิกัตถะ) หรือประโยชน์ขั้นเลยจากตามองเห็น เป็นประโยชน์ด้านคุณค่าของชีวิต หรือมีคุณค่าด้านจิตใจ และความประพฤติที่ชอบธรรม ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเองอย่างลึกซึ้ง และ (๓) ประโยชน์สูงสุด (ปรมาตถะ) หรือประโยชน์ขั้นหลุดพ้นเป็นอิสระอยู่เหนือโลก ซึ่งเป็นสาระแท้จริงของชีวิต การพัฒนาตนให้มีความสุข เพื่อให้คนสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชีวิต และเพื่อให้เข้าถึงชีวิตที่มีความสุขได้อย่างแท้จริง ในทางพระพุทธศาสนานั้น ความสุขเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงเป้าหมายของชีวิต เพราะความสุขอยู่ในใจ เมื่อความสุขเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิต เราจึงควรเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ผูกอยู่กับปัจจุบัน ผูกจิตใจให้ปล่อยวาง และน้อมนำหลักธรรมมาเป็นเครื่องนำทาง เพื่อให้บรรลุความปรารถนา เกิดความสุข ความเจริญในชีวิตทั้งแก่ตนเอง สังคม และผู้อื่น

บทความวิจัยที่ ๑๒ เรื่อง “**ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของบุคลากรสำนักงานอัยการในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**” โดยนางนุชจริน เสริมสวัสดิ์, ผศ.ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้เสนอผลการศึกษาไว้ว่า (๑) ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของสำนักงานอัยการในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อยู่ใน

ระดับมากที่สุด (๒) บุคลากรสำนักงานอัยการในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพ แตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม ไม่ต่างกัน ส่วนประเภทบุคคลากรที่แตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ (๓) แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม ได้แก่ จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จัดให้มีการประชุม พูดคุยระหว่างทีมงานอยู่เสมอ จัดอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมส่งเสริมให้การทำงานเป็นทีมแบบประชาธิปไตย มีการติดตามและส่งเสริมการพัฒนาทีมงานศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานที่มีประสิทธิภาพอย่างลึกซึ้ง และมีการบริหารจัดการทีมงานอย่างเป็นระบบ จัดการให้ผู้ปฏิบัติงานทุกตำแหน่งสามารถทำงานทดแทนกันได้ ตามลำดับ

บทความวิจัยที่ ๑๓ เรื่อง “แนวทางการบริโภคอาหารเพื่อสร้างสันติสุขตามหลักพระพุทธศาสนา” โดย นายทรงศักดิ์ เทพสุวรรณวร, รศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร และ ผศ.ดร.ดวงเพชร สมศรีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า การแสวงหาอาหารเพื่อบริโภคตามความต้องการที่ไม่เคยพอนั้นเป็นสาเหตุของความทุกข์ใจ โรคและปัญหาอื่น ๆ พระพุทธศาสนาใช้จริยธรรมควบคุมตนหาทั้งอาหารกายและอาหารใจ ส่วนศาสตร์สมัยใหม่ใช้ประเพณีในสังคมการปกครองและกฎหมายควบคุมความต้องการของคนในสังคม เกิดการประสานความร่วมมือของศาสนากับรัฐเพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชนและคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ การบริโภคอาหารเพื่อสร้างสันติสุขตามหลักพระพุทธศาสนาให้เริ่มจากการพัฒนาตนเองก่อน คือ แสวงหาอาหารโดยสัมมาอาชีวะ บริโภคอาหารโดยความไม่ประมาท ฝึกข่มมุ่งทำความเพียรเพื่ออริยมรรค คุุหฺสฺถิให้รักษาศีลทำหน้าที่เพื่อเลี้ยงตนและครอบครัว ส่วนการบริโภคเพื่อสร้างสันติสุขตามศาสตร์สมัยใหม่ อาศัยความร่วมมือกันของสังคมโลก ภายใต้กติกาที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ มีความยุติธรรม มีความเสมอภาพ มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพ เพื่อขจัดความขัดแย้งต่าง ๆ และพัฒนาให้ทุกคนมีอาชีพมีรายได้หลุดพ้นจากความยากจนอดอยาก องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริโภคอาหารเพื่อสร้างสันติสุขตามหลักพระพุทธศาสนา” คือ โมเดล “คิด-พอ-ดี-ว่าง” ประกอบด้วย ๓ ส่วน ได้แก่ หลักธรรม หลักปฏิบัติ และผลลัพธ์ โมเดลนี้เป็นการนำหลักธรรม ๔ ประการ (๑) โยนิโสมนสิการ “คิด” คือ การคิดโดยแยบคาย แสวงหาโดยอาชีพสุจริต เลือกบริโภคด้วยคุณค่าแท้ (๒) โภขณมัตตัญญูตา “พอ” คือ สะสมพอประมาณ, บริโภคพอดีแก่ร่างกาย (๓) เมตตา “ดี” คือ ความมีใจดี ไม่โกรธ หวังให้เกิดสุขแก่ตนและผู้อื่น รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือพึ่งพากัน (๔) อุเบกขา “ว่าง” คือ การพัฒนาจิตใจ รู้จักปล่อยวาง ว่างจากความยินดียินร้าย ว่างจากความเห็น

(๑๔)

แก้ตัว นำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการแสวงหาอาหาร กระบวนการบริโภคอาหาร กระบวนการจัดการอาหาร และกระบวนการพัฒนาจิตใจ เรียกว่า หลักปฏิบัติ ๔ เพื่อให้เกิดสันติสุขแก่ตนเอง สันติสุขแก่ครอบครัว สันติสุขแก่ชุมชนหรือสังคม และสันติสุขแก่ธรรมชาติ เรียกว่า ผลลัพธ์ ๔

บทความวิชาการที่ ๑๔ เรื่อง “**อริยสัจ ๔: อัตลักษณ์แห่งคำสอนของพระพุทธศาสนา**” โดย รศ. ดร.สมบุรณ์ ตาสนธิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้กล่าวถึงกาลก่อนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้น ศาสนาและลัทธิมีจำนวนมากนับไม่ถ้วน เมื่อสรุปคำสอนและแนวทางการปฏิบัติแล้วมี ๒ สาย คือ (๑) กามสุขัลลิกานุโยค หลักธรรมและข้อปฏิบัติที่ปรนเปรอด้วยโลกียสุข และพิธีกรรมต่าง ๆ (๒) อตตกิลมัตถานุโยค แนวทางการปฏิบัติตนให้ได้รับความทุกข์ยาก จึงจะพ้นทุกข์ได้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นในโลกเพื่อดับทุกข์แก่สรรพสัตว์ ทรงปฏิเสธแนวทางทั้ง ๒ สายนั้น โดยกระบวนการสอนเพื่อความพ้นทุกข์ซึ่งมีอยู่ ๒ วิธี คือ (๑) อนุปุปพิกาหรืออนุโลมสังจกกา พระพุทธองค์สอนเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก คือ ทาน ศีล สักกะ กามาทีนวะ เนกขัมมะ เช่น สอนยสกุลบุตร แต่ไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดแห่งการสอนของพระพุทธเจ้า (๒) สังจกกา หรือสามกักังสิกเทศนาภา มุ่งสอนแก่ผู้มีปัญญาบารมีให้เข้าถึงอริยสัจ ๔ โดยตรง ได้แก่ (๑) ทุกขอริยสัจ ความจริงที่พระอริยะเจ้ารู้ว่าการยึดมั่นในชั้น ๕ เป็นทุกข์ (๒) สมุทยอริยสัจ ความจริงที่พระอริยะเจ้ารู้ว่าการก่อกำเนิด ภาวต้นเหตุเป็นเหตุแห่งทุกข์ (๓) ทุกขนิโรธอริยสัจ ความจริงที่พระอริยะบุคคลเข้าไปรู้ว่าการดับทุกข์มีจริง (๔) ทุกขนิโรธมรรคอริยสัจ ความจริงที่พระอริยะบุคคลรู้ทางดับทุกข์มีอยู่จริง เช่น สอนปัญจวัคคีย์ให้เข้าถึงความเป็นอริสราพภายในจิตใจคือดับสนิทกิเลสในใจ ที่เรียกว่านิพพาน สังจกกาไม่มีศาสนาอื่นสอนเรื่องนี้ ดังนั้น อริยสัจ ๔ จึงเป็นอัตลักษณ์แห่งคำสอนของพระพุทธศาสนา

บทความวิชาการที่ ๑๕ เรื่อง “**บทบาทพระพุทธศาสนาในประเทศไทยปัจจุบัน : สำเร็จหรือล้มเหลว**” โดย พระอุดมธีรคุณ (ภาวัต วิสุทธโสโก แสงวดี) นางสาวบัณฑิตา จารุมา มหาปชาบดีเถรี วิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวถึง พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๓ แล้วได้ผสมผสานกับวิถีชีวิตท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับชนชั้นปกครองจนถึงประชาชนชั้นรากหญ้า แม้ในปัจจุบันรัฐไทยมีความพยายามนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นฐานในการออกแบบนโยบายในการปกครอง แต่ระดับปฏิบัติยังไม่สามารถทำให้พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตามหลักธรรมนั้นได้จริงทั้งหมด ดังปรากฏพฤติกรรมการละเมิดศีล ๕ เป็นจำนวนมาก บทความนี้จึงมุ่งเสนอข้อสังเกตว่าบทบาทของพระพุทธศาสนาในเชิงนโยบายและผลการปฏิบัติจริงของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบันประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านอาหารในเด็กปฐมวัย” โดย นางสาวแพรวพรรณ ม่วงแก้ว รศ.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอผลการศึกษาไว้ว่า (๑) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ มีความฉลาดรู้ด้านอาหารเพิ่มมากขึ้น โดยด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านพฤติกรรมด้านอาหาร ด้านทักษะทางอาหาร และด้านความรู้ทางอาหาร ตามลำดับ (๒) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านอาหารในเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

บทความวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง “ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการผสานแหล่งเรียนรู้จังหวัดอ่างทองที่มีต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของสำหรับเด็กปฐมวัย” โดยนางสาวภาพิมล วัฒนวิเชียร และ ผศ.ดร.ชลธิศ สามีโต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการผสานแหล่งเรียนรู้จังหวัดอ่างทองที่มีต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของสำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยความรู้และความเข้าใจความเป็นเจ้าของหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เมื่อไปทัศนศึกษา เด็กแสดงความเคารพต่อสถานที่สาธารณะ และแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ดูแลสถานที่สำคัญในจังหวัดอ่างทอง

บทความวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง “อุปลักษณชีวิตที่ปรากฏในปริเฉทธรรมะในเพลงเพชบุ๋ก “พระศักดา สุนทร” โดย นางสาวบัณฑิตา จารุมา, ดร.ศิริวิษฐ์ กาวิละนันท์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า ปริเฉทธรรมะที่ปรากฏในเพชบุ๋กเพลง “พระศักดา สุนทร” มีอุปลักษณเชิง มโนทัศน์ชีวิตปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก โดยปรากฏวงความหมายต้นทางถึง ๘ วงความหมาย ได้แก่ (๑) ชีวิต คือ การเดินทาง (๒) ชีวิต คือ การต่อสู้ (๓) ชีวิต คือ การลงทุน (๔) ชีวิต คือ การเติบโตของ ต้นไม้ (๕) ชีวิต คือ ละคร (๖) ชีวิต คือ การเรียน (๗) ชีวิต คือ นักโทษ และ (๘) ชีวิต คือ อาวุธ การใช้ อุปลักษณดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าชีวิตเป็นสิ่งไม่แน่นอน สามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าและสามารถเผชิญ ภาวะตกต่ำถดถอย ต้องผ่านการต่อสู้ที่ทำให้เจ็บปวดและเกิดการสูญเสียที่ใหญ่หลวงแต่ทำให้ได้มาซึ่ง ประสบการณ์ที่มีคุณค่าแม้จะเป็นบทเรียนราคาแพงก็ตาม อย่างไรก็ตาม ความอดทนต่อการเผชิญปัญหา ในการใช้ชีวิตของมนุษย์มีข้อจำกัดจนอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดกลายเป็นนักโทษที่ถูกพิพากษาให้ถูก ประหารชีวิตได้

(๑๖)

บทความวิจัยที่ ๑๙ เรื่อง “การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในประเทศไทย” โดย นางสาวชญานันท์ นภัทร์ธัชชาญไชย รศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) องค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย ประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบ คือ ๑) ภารกิจมอนเตสซอรี ๒) นโยบาย การบริหารทรัพยากรและหลักสูตรสถานศึกษา ๓) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ๔) การสร้างขวัญและกำลังใจ ๕) การบูรณาการ การวัดและประเมินผล ๖) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (๒) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือกตามแนวคิดมอนเตสซอรีในประเทศไทย พบว่า มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

บทความวิชาการที่ ๒๐ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย” โดย นายปรัชญา บุตรสะอาด, พระสมพล ยสชาโต วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวถึงการพัฒนานวัตกรรมคือการนำเอาสิ่งใหม่ที่จะอยู่ในรูปของสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้พัฒนาการศึกษา จึงถือเป็นการบริหารแนวใหม่ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารรู้จักวิธีการบริหารจัดการด้วยตนเอง นวัตกรรมที่นำมาใช้จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียน ในแวดวงของการปฏิรูปการศึกษา จึงมีนักวิชาการคิดค้นรูปแบบกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้รวดเร็ว กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและแสวงหาความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

บทความวิชาการที่ ๒๑ เรื่อง “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ” โดย ผศ.ดร.เอกรัฐ หล่อพิเชียร, ผศ.ดร.นพดล พรามณี สาขาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ซึ่งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการศึกษานั้นมีมานานแล้ว เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) อีเลิร์นนิ่งส์ (e-Learning) สื่อประสม (Multimedia) เป็นต้น โดยในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลได้ถูกพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดเทคโนโลยีประเภทใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูง ทำให้เราสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาประยุกต์

ใช้ในการศึกษาได้ ก่อให้เกิดการยกระดับการเรียนการสอนและยังทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้เป็นอย่างมาก โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเนื้อหาความรู้ได้อย่างทั่วถึง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เทคโนโลยีดิจิทัลที่จะกล่าวถึงในบทความนี้ ได้แก่ เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (AR), เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (VR) และ เทคโนโลยีเมตาเวิร์ส (Metaverse) ซึ่งแต่ละเทคโนโลยีก็มีลักษณะ วิธีการใช้ ข้อดี ข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป การนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาให้เหมาะสมก็จะได้ประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ ยกตัวอย่างเช่น การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างแรงจูงใจ การส่งเสริมทักษะ ซึ่งจะสร้างมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

บทความวิจัยที่ ๒๒ เรื่อง “การสร้างเครือข่ายการบริหารปกครองแบบร่วมมือกัน ในการปฏิบัติการกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด” โดย ดร.เดชา พวงงาม วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า ปัจจัยอันเป็นมูลเหตุให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาเป็นภาคีความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจร่วมกับองค์กรการบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย (๑) อำนาจหน้าที่ ทรัพยากร และศักยภาพของภาคส่วนนั้น ๆ (๒) ภูมิหลังที่เคยช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาก่อน (๓) สิ่งจูงใจ (๔) บุคลิกลักษณะ ความสามารถ และความมุ่งมั่นของผู้ประสานความร่วมมือ (๕) บรรยากาศและโครงสร้างที่เอื้อต่อความร่วมมือ โดยมีกระบวนการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติการกิจ ได้แก่ (๑) การตระหนักถึงปัญหา และความจำเป็นที่ต้องแก้ปัญหาร่วมกัน (๒) การแสวงหา และเจรจา กับภาคส่วนต่าง ๆ (๓) การกำหนด และมอบหมายภารกิจให้ภาคีความร่วมมืออย่างเหมาะสม (๔) การสร้างความยินยอม และไว้วางใจระหว่างกัน (๕) การแก้ปัญหา และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน (๖) การแสดงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การบริหารปกครองแบบร่วมมือกันประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ศักยภาพของบุคคลที่มีบทบาทในการประสานความร่วมมือ และศักยภาพของภาคีความร่วมมือหลัก รวมทั้งภาคีเครือข่ายสนับสนุน ทั้งนี้โดยการจะให้การสร้างเครือข่ายมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนัก เข้าใจ ถึงความสำคัญ และสนับสนุนด้านต่าง ๆ ทำให้ภาคส่วนต่าง ๆ ยินดีเข้ามาเป็นภาคีความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและต้องมีกระบวนการดำเนินการอย่างเหมาะสม

บทความวิจัยที่ ๒๓ เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์ธรรมาภิสมัยของพระอริยบุคคลตามหลักไตรสิกขา” โดย พระมหาเอกชัย อุบุตฺตโน (ช้อยแก้ว) ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า ธรรมาภิสมัยในคัมภีร์พระพุทธศาสนา คือการตรัสรู้ธรรม หรือการบรรลุธรรม อันได้แก่โลกุตตรธรรม ๙ จนเกิดปัญญาญาณรู้แจ้งอริยสัจ ๔ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าและจากพระสาวกร่วมกับการปฏิบัติ

(๑๘)

ตามหลักสมณกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานกระทั่งได้บรรลุธรรมมาภิสมัยเป็นพระอริยบุคคล พระอริยบุคคลผู้บรรลุธรรมมาภิสมัย ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา มีจำนวน ๘ รูป/คน คือ พระสารีบุตรเถระ พระอานนท์เถระ บรรลุธรรมมาภิสมัยในระดับอรหัตตผล หัตถกอาฬวกะ จิตตคฤหบดี บรรลุธรรมมาภิสมัยในระดับอนาคามีผล อสีทตตะ นางสุนาเทวี บรรลุธรรมมาภิสมัยในระดับสกทาคามีผล อนาถบิณฑิก- เศรษฐี หมอชีวกโกมารภัจ บรรลุธรรมมาภิสมัยในระดับโสดาปัตติผล ไตรสิกขา คือ (๑) อธิศีลสิกขา เป็นการจัดระเบียบความประพฤติทางกาย วาจา (๒) อธิจิตตสิกขา เป็นการจัดระเบียบจิตให้อยู่ใน อารมณ์ที่เป็นกุศล (๓) อธิปัญญาสิกขา การฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยมีหลักธรรมสนับสนุน คือ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔ สัมมปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘ โดยใช้ไตรลักษณ์เป็นกรอบในการพิจารณา หลักการเหล่านี้ส่งเสริม ให้บรรลุธรรมมาภิสมัย

บทความวิจัยที่ ๒๔ เรื่อง “วิเคราะห์กรรมฐานในอัปมาทวรรคและจิตตวรรค” โดย นางสาว จินัฐตา จิตวัฒน์ นิสิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ- ราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับสมณกรรมฐานมีปรากฏก่อนสมัยพุทธกาล เป้าหมายคือการได้มานิยามหลังจากเสียชีวิตแล้วได้ไปอยู่กับพระพรหม มีชีวิตเป็นอมตะแต่ยังอยู่ใน สังสารวัฏ เมื่อพระพุทธศาสนาอุบัติขึ้นในโลกจึงมีวิปัสสนากรรมฐานเครื่องมือในการเจริญภาวนา คือ รูปนามขั้น ๕ ผ่านการพิจารณาในกรอบของไตรลักษณ์คืออนิจจัง ทุกขัง อนัตตาเพื่อให้เกิด โลกุตตรธรรมบรรลุเป็นพระอริยบุคคล เป้าหมายคือพระนิพพานอันเป็นทางดับทุกข์ตัดกระแสการ เวียนว่ายตายเกิด โครงสร้างของอัปมาทวรรคมีทั้งหมด ๙ เรื่องที่นำมาศึกษาจำนวน ๕ เรื่อง คือ (๑) เรื่องพระนางสามาวดี (๒) เรื่องพระจุฬปันถกเถระ (๓) เรื่องพระมหากัสสปะ (๔) เรื่องภิกษุ ๒ สหาย (๕) เรื่องภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง โครงสร้างของจิตตวรรคมีทั้งหมด ๙ เรื่อง เรื่องที่นำมาศึกษามีทั้งหมด ๕ เรื่อง (๑) เรื่องพระเมฆิยะเถระ (๒) เรื่องภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง (๓) เรื่องอุกกัณฐิกิสิกขุ (๔) เรื่องพระ สังฆรักขิตเถระ (๕) เรื่องพระจิตตหัตถเถระ อัปมาทวรรคเป็นการสอนกรรมฐานผ่านความไม่ประมาท ผ่านหลักเมตตาพรหมวิหาร อาโลกสิณ เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน หลักไตรลักษณ์ การบำเพ็ญ สมณธรรม วิธีการละสังโยชน์ เป็นการสอนวิปัสสนาโดยมีสมณะเป็นบาทฐาน จิตตวรรคเป็นการกำหนด จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน กำหนดอาการของจิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ ใช้ปัญญาในการควบคุม รักษาจิต เป็นการสอนกรรมฐานผ่านการรักษาจิตให้อยู่ในอารมณ์กรรมฐาน อัปมาทวรรคและ จิตตวรรคเป็นการสอนสติปัฏฐาน ๔ คือ (๑) สติกำหนดรู้อาการทางกาย (กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน) (๒) สติกำหนดรู้อาการทางความรู้สึก (เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน) (๓) สติกำหนดรู้อาการทางความคิด (จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน) (๔) สติกำหนดรู้อารมณ์ที่เกิดทางใจ (ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน)

บทความวิชาการที่ ๒๕ เรื่อง “การศึกษาเรียนรู้ธรรมผ่านศิลปกรรม: กรณีพระพุทธรูปชินราช” โดย พระครูสิริรัตนานันตโร, รศ.ดร. วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอไว้ว่า ศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนา พัฒนาการมาจากเจดีย์ ๔ ชนิด ได้แก่ ธาตุเจดีย์ บริโภคเจดีย์ ธรรมเจดีย์ และอุทเทสิกเจดีย์ อีกแหล่งหนึ่งคือจากอุปราหบุคคล ๔ จำพวก ได้แก่ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระสาวกของพระตถาคต และพระเจ้าจักรพรรดิ รวมถึงสถาปัตยกรรมสังฆนียสถาน ๔ ตำบล ได้แก่ ที่ประสูติ ที่ตรัสรู้ ที่แสดงปฐมเทศนาและที่ปรินิพพาน สิ่งและสถานที่สำคัญดังกล่าวนี้ตั้งไว้ ณ ทางสี่แพร่ง ที่ถือเป็นต้นกำเนิดที่ตั้งสิ่งเคารพ บูชาทางพระพุทธศาสนา จากแนวการปฏิบัติกับพระศพพระเจ้าจักรพรรดิที่พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ ว่า บัณฑิตพึงปฏิบัติต่อสรีระของตถาคตเหมือนอย่างปฏิบัติต่อพระบรมศพของพระเจ้าจักรพรรดิ เมื่อถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว ให้สร้างสถูปบรรจุไว้ที่ทางใหญ่สี่แพร่ง ทำให้เห็นว่า มีการสร้างและประดิษฐานเป็นพุทธศิลปกรรมเพื่ออนุสติในพระรัตนตรัย มีความสำคัญที่ก่อให้เกิดศรัทธา เลื่อมใสกราบไหว้ บูชา นำไปสู่ปัญญาพัฒนาคุณภาพชีวิตตามพุทธพจน์ที่ถือเป็นสื่อแทนพุทธศิลป์เข้าสู่ธรรมว่า “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา / ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นเห็นธรรม” มีศิลปะเท่ากับมีทรัพย์ โจรลักไปไม่ได้ ศิลปะเป็นมิตรในโลกนี้ นำสุขมาให้ในโลก แม้พระพุทธรูปองค์แทนที่คนแต่ละชาติสร้างออกมาไม่เหมือนกัน แต่ได้ปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ ซึ่งพระพุทธรูปให้ตื่นรู้ เบิกบาน พระธรรมนำพาปฏิบัติกำจัดอวิชชา พระสังฆา เป็นต้นแบบดำเนินชีวิต เป็นที่พึ่งที่สละให้พ้นทุกข์ภัยในสังสารวัฏ สร้างเป็นองค์ความรู้ว่า “ธรรมศาสตร์-ศิลปกรรม นำพาพัฒนาคุณภาพชีวิต”

บทความวิจัยที่ ๒๖ เรื่อง “ศึกษาความศรัทธาของประชาชนที่มาบูชาสักการะ พระพุทธรูป ไผ่ขยัคคุ่วายุระประภาจอมแพทย์ (พระกริ่งปวเรศ) วัดสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิ่งเมือง จังหวัดเลย” โดย นายอินทศักดิ์ เทียมเศวต พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร,รศ.ดร. ผศ.ดร.อรชร ไกรจักร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ความเป็นมาและความสำคัญของพระไผ่ขยัคคุ่วายุระประภาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาหายาน ปรากฏหลักฐานไว้ซึ่งความศรัทธา นิยมสร้างพระพุทธรูปพระไผ่ขยัคคุ่วายุระประภา พุทธะกับตำนานพระกริ่งในความเชื่อของการรักษาโรค พุทธลักษณะเป็นที่พึ่งทางใจของผู้สร้างและประชาชนผู้มีความศรัทธาสักการะ สร้างพระกริ่งด้วยสำนึกเกิดขึ้นในหลายสำนัก (๒) ความศรัทธาของประชาชนที่มาบูชาสักการะพระพุทธรูปพระไผ่ขยัคคุ่วายุระประภาจอมแพทย์ (พระกริ่งปวเรศ)ฯ พบว่า ประชาชนมีความศรัทธาสนใจประวัติการสร้างพระพุทธรูปใหญ่นิยมไหว้พระทำบุญมีโอกาสสัมผัสธรรมชาติดาวัดสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิ่งเมืองสถาปัตยกรรมวิจิตรงดงามของโบสถ์ไม้สักแกะสลักทั้งหลัง ตั้งโดดเด่นท่ามกลางขุนเขาและสายหมอก อีกทั้งยังเป็นที่พักผ่อน

(๒๐)

พระพุทธเจ้าพระโฆสัชยคุรุไวฑูรยประภา จอมแพทย์ บรรจุองค์พระบรมสารีริกธาตุให้ประชาชนได้ไปกราบไหว้สักการะขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคล ด้วยความศรัทธาของประชาชนนี้ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเลย

บทความวิจัยที่ ๒๗ เรื่อง **“ชุมชนนวัตกรรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานทุนทางทรัพยากร”** โดย พระวิมาน คมภิรปญโญ, ดร. นายภาณุวัฒน์ สิงห์คำปอง วิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานทุนทางทรัพยากรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนดอนตูบลั่นธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนเพื่อสร้างกรอบแนวคิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน และการออกแบบแผนการดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม การทดลองจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การร่วมกันประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากต้นทุนทางทรัพยากร ก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงสร้างสรรค์ ๘ ส่วน คือ การจัดการต้นทุนทรัพยากร พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมผู้ประกอบการสร้างสรรค์ไปพร้อมกับการพัฒนาชุมชน การออกแบบกิจกรรมและสินค้าสร้างสรรค์ และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดชุมชนนวัตกรรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานทุนทางทรัพยากร

บทความวิจัยที่ ๒๘ เรื่อง **“ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่มีต่อการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร”** โดย ดร.พิบูลย์ ตัญญบุตร อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต และผศ.ดร.พรณรายณ์ ทรัพย์แสนดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

บทความวิชาการที่ ๒๙ เรื่อง **“การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา”** โดย พระราชสุตาภรณ์ (ประศักดิ์ ชั่งแสง), รศ.ดร. พระมหาอุดร อุตโตโร (มากดี), ผศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนการกุศลของวัดใน

พระพุทธศาสนา เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ทางวิชาการควบคู่ไปกับการฝึกอบรมคุณธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาในการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ให้เจริญงอกงามมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม ศีลธรรม ในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงเครื่องมือที่เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นหลายอย่างในระบบการศึกษา อาทิ ห้องเรียนอัจฉริยะ ระบบการเรียนรู้แบบ E-learning การพัฒนาบุคลากรให้มีความและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้

บทความวิจัยที่ ๓๐ เรื่อง “จุลยุทธการวงศ์ภาษาบาลีและภาษาไทย: ประวัติและความสัมพันธ์เชิงสารัตถะ” โดย อาจารย์เจียรไน วิทิตกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาเอเชียใต้ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง “จุลยุทธการวงศ์” ว่าเป็นที่รู้จักในวงวิชาการในฐานะวรรณคดีภาษาบาลีสสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา แท้จริงแล้วยังมีวรรณคดีภาษาไทยที่ใช้ชื่อว่าจุลยุทธการวงศ์อยู่อีก คือเรื่องที่ถูกเรียกกันในปัจจุบันว่า “จุลยุทธการวงศ์ความเรียง” และ “เทศนาจุลยุทธการวงศ์” นอกจากนี้ ยังมีการพบเอกสารต้นฉบับจุลยุทธการวงศ์ฉบับใหม่จากประเทศฝรั่งเศส เป็นต้นฉบับที่ไม่เคยมีการตีพิมพ์มาก่อน การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจลักษณะเอกสารต้นฉบับตัวเขียน ประวัติความเป็นมาของเรื่องจุลยุทธการวงศ์จากทุกเอกสารที่พบในปัจจุบัน และศึกษาเปรียบเทียบตัวบทเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์เชิงสารัตถะของกลุ่มวรรณคดีจุลยุทธการวงศ์ ผลการศึกษาพบว่า ต้นฉบับจุลยุทธการวงศ์ที่พบมีไม่ครบสมบูรณ์ ทำให้เนื้อหาขาดช่วงและไม่สามารถระบุชื่อผู้ประพันธ์หรือช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องได้ รวมทั้งพบจุลยุทธการวงศ์ที่พบในปัจจุบันมีอย่างน้อย ๓ ส่วน เป็นส่วนภาษาบาลี ๑ ส่วน และส่วนภาษาไทยอย่างน้อย ๒ ส่วน ด้านความสัมพันธ์เชิงสารัตถะสามารถสันนิษฐานได้ว่า จุลยุทธการวงศ์ภาษาบาลีคงจะเป็นวรรณคดีเรื่องแรกในกลุ่มที่ประพันธ์ขึ้น จากนั้นจึงมีการประพันธ์เรื่องจุลยุทธการวงศ์ความเรียงโดยอาศัยจุลยุทธการวงศ์ภาษาบาลีเป็นต้นแบบ แต่ไม่ได้เป็นการแปลโดยตรง ภายหลังเทศนาจุลยุทธการวงศ์จึงประพันธ์โดยใช้จุลยุทธการวงศ์ความเรียงเป็นต้นแบบอีกชั้นหนึ่ง ส่วนตัวบทในต้นฉบับจากฝรั่งเศส แม้จะมีลักษณะคล้ายกับจุลยุทธการวงศ์ความเรียง แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่ชัดว่าเป็นตัวบทเดียวกันหรือไม่

(๒๒)

บทความวิจัยที่ ๓๑ เรื่อง “การบริหารท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม” โดย ศ.ดร.บงอร เป็ญจาธิกุล อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) การบริหารท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผนบริหารงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในภาพรวมทั้ง ๔ ด้านอยู่ในระดับน้อย โดยการติดตามประเมินผลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ (๒) ข้อเสนอแนะต่อการบริหารท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ควรเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา ควรกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา ควรจัดให้มีจัดหน่วยเคลื่อนที่ไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนปัญหาและความต้องการของประชาชน

บทความวิชาการที่ ๓๒ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามหลักภาวนา ๔” โดย พระมหาอุดร อุตตโร (มากดี), ผศ.ดร. พระครูสิริภุญญิต (ฐิตสกลโค ดิษสวรค์), ผศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ และพระมหาสุพจน์ สุเมธ (พานทอง), ผศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ได้กล่าวถึงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามหลักภาวนา ๔ ว่าเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนใช้การเรียนรู้จากกิจกรรมแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทางร่วมกันของกลุ่มสมาชิก ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะพัฒนาในการเรียนรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โดยการนำหลักภาวนา ๔ ในพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการปฏิบัติ คือ (๑) พัฒนาการด้านกายภาวนา มีการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนให้เดิน ยืน นั่ง สวดมนต์ไหว้พระประจำวัน (๒) พัฒนาการด้านศีลภาวนา ได้ฝึกปฏิบัติด้วยการทำสมาธิ ก่อนเรียนทุกวิชา การใช้คำว่า ดี ดี ดี คือ คิดดี พูดดี ทำดี (๓) พัฒนาการด้านจิตภาวนา ได้ฝึกอบรมจิตใจด้วยค่ายคุณธรรม และ (๔) พัฒนาการด้านปัญญาภาวนา มีการจัดกิจกรรมแข่งขันความรู้ด้านคุณธรรม ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ในโรงเรียนและชุมชน จึงทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

Article I “Lexical Bundles in Literature Writing: A Corpus-Based Study of Native English Speakers and MCU Students” By Ven.Suriya Asst.Prof.Dr.Veerakarn Kanokkamalade Assoc.Prof.Dr.Preecha Khanetnog Faculty of Humanities, Mahachula-

longkornrajavidyalaya University. The authors proposed That : The study's findings indicated that native English speakers and Mahachulalongkornrajavidyalaya University students use bundles more frequently, exhibit a greater variety of lexical items to fill structural bundles, and utilize functional bundles differently. These distinctions appear to reflect each discipline's rhetorical requirements. Additionally, Mahachulalongkornrajavidyalaya University students' writing demonstrated a difference in their use of bundles compared to native English speakers. Mahachulalongkornrajavidyalaya University students used more types and tokens of bundles overall, whereas native English speakers used less, although their writing was more advanced. Mahachulalongkornrajavidyalaya University students resorted to repetitive use of specific bundles more than native English speakers did. The study's implications for teaching and curriculum development are examined. The findings can be utilized in instruction by providing students with awareness-raising and guided practice opportunities to observe how bundles are utilized in native English speaker writing and assist them in applying this knowledge to their writing.

บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง “ธรรมนูญชีวิต : พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่งดงาม (ฉบับปรับปรุงใหม่)” งานเขียนของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) โดย นางสาวจรลลักษณ์ ทองโอฬาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวถึงหนังสือนี้ไว้ว่า หนังสือเล่มนี้ เป็นผลงานเขียน พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) (ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ซึ่งหนังสือเล่มนี้ พระเดชพระคุณได้เขียนไว้ มีทั้งหมด ๒ ภาค คือ ภาคที่ ๑ วินัยชาวพุทธ และภาคที่ ๒ ธรรมนูญชีวิต มีจำนวนทั้งสิ้น ๘๖ หน้า เป็นหนังสือที่อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย เหมาะสำหรับผู้เป็นคฤหัสถ์ยิ่งนัก อีกทั้งเป็นหนังสือที่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชได้นำหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคฤหัสถ์ที่มีบทบาทหน้าที่หลากหลายแตกต่างกันมารวบรวมและแสดงเป็นลำดับขั้นตอนให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยง่าย โดยท่านได้เรียงลำดับเนื้อหาจากส่วนย่อยที่สุดคือ การปฏิบัติในระดับตนเองแล้วค่อย ๆ ขยายวงกว้างออกไปสู่ระดับสังคมและประเทศชาติ รวมถึงแสดงผลที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนเอาไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ทำให้ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้มองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน ข้อดีอีกประการหนึ่งคือ ด้วยเนื้อหาในเล่มที่มีจำนวนไม่มากนักผนวกกับหลักธรรมที่ผู้อ่านคือคฤหัสถ์ทั่วไปสามารถทำความเข้าใจได้ จึงทำให้หนังสือเล่มนี้เป็นที่นิยมและถูกตีพิมพ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง จึงนับได้ว่างานเขียน

(๒๔)

เล่มนี้เป็นอีกหนึ่งผลงานที่ทรงคุณค่าที่ท่านพระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) ได้ฝากเอาไว้ให้กับสังคมไทย และควรรค่าที่เราชาวพุทธทั้งหลายจะหยิบยกขึ้นมาศึกษาและยึดถือเป็นหลักปฏิบัติประจำตัว เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมส่วนรวมให้สมดังเจตนารมณ์ที่ท่านผู้เขียนได้วางเอาไว้ด้วย

เนื้อหาของบทความเหล่านี้ เป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการ ที่ได้รับจากคณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ล้วนให้มุมมองในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา รวมทั้งพุทธศาสนา ที่บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในสาขาวิชาสหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม

สำหรับรายละเอียดบทความทั้งหมดเหล่านี้ ผู้ใคร่ต่อการศึกษาเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้จากบทความดังกล่าว ในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกในวารสารมหาจุฬารัศยการ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๖

(รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	(๖)
ภาคภาษาไทย	
ประเทศไทยเป็นรัฐศาสนาหรือไม่ ?	๑
อาจารย์คะนอง ปาลีภัทรางกูร พระมหาพัฒน์ สหัสสุขมนังค มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
ลัทธิธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อลดความเครียดทางอารมณ์ของคนวัยทำงาน	๑๙
ดร.ชลพรรณรัตน์ ดิษบรรจง ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดร.กฤษณา ดิษบรรจง อัยการพิเศษฝ่าย สำนักงานอัยการสูงสุด พลอากาศโท นายแพทย์วันชัย ศิริเสรีวรรณ แพทย์ที่ปรึกษากองออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	
ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร	๓๙
นายบุญณ ธรรมสวัสดิ์ ดร.ลัดดา ผลวัฒน์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	
การศึกษาเปรียบเทียบคัมภีร์ไบเบิลล้านนาแก่นักธรรมตรี ฉบับแก้ไขเดี่ยวแดงและฉบับฟ้าดั่ง	๕๔
นายเอ็ด ดิษปะละ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเชิงพุทธบูรณาการ	๖๓
นางนฤมล ชู ผศ.ดร.ดวงเพชร สมศรี รศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
อนุกรมวิธานแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	๘๐
นางสาวปาริชาติ สวัสดิ์ถึก รศ.ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	

(๒๖)

ทางพันทุขที่พระพุทเจ้าปฏิเสธ

๙๗

พระมหายงยุทธ อีธรรมโม, ดร. พระมหาสุขสันต์ สุขวฒโน, ผศ.ดร.

พระครูปลัดเจริญ วฒโน, ผศ.ดร. พระมหาบุญเกิด ปญญาปวุฒิ, ผศ.ดร.

ผศ.ดร.คงสฤษฏ์ แพงทรัพย์ ดร.ธนาธิป ฮาดเนาลี ผศ.สันติ เมืองแสง

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐๙

นายวิโรจน์ สุรสาคร รศ.ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว

ปรัชญาคุชฌีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้

แบบความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน ในรายวิชาวิทยาการคำนวณ

เรื่อง แนวคิดเชิงคำนวณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑๒๘

นายจักรกฤษ ยืนยั้ง ดร.เตชาเมธ เพียรชนะ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

๑๔๕

นางสาวสุกัญญา ประเสริฐศรี พระมหาธำรงค์ จิตปัญโญ, ดร.

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การพัฒนาดนให้มีความสุขตามวิถีพุทธ

๑๖๑

พระมหาอุดร อุตโตโร (มากติ), ผศ.ดร. พระครูสิริภุณิทัศน์ (จิตสกุโค ดิษสุวรรณ), ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของบุคลากรสำนักงานอัยการ

ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๗๕

นางนุชจรีน เสริมสวัสดิ์ ผศ.ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ

รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการบริโภคอาหารเพื่อสร้างสันติสุขตามหลักพระพุทธศาสนา

๑๙๑

นายทรงศักดิ์ เทพสุวรรณวร

รศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร ผศ.ดร.ดวงเพชร สมศรี

พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อริยสัจ ๔: อัตลักษณ์แห่งคำสอนของพระพุทธศาสนา

๒๐๕

รศ.ดร.สมบูรณ์ ตาสนธิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

บทบาทพระพุทธศาสนาในประเทศไทยปัจจุบัน: สำเร็จหรือล้มเหลว

๒๒๑

พระอุดมธีรคุณ (ภาวดี วิสุทธโสโก แสงวงศ์)

นางสาวบัณฑิตกา จารุมา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้

เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านอาหารในเด็กปฐมวัย

๒๓๕

นางสาวแพรวพรรณ ม่วงแก้ว รศ.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการผสานแหล่งเรียนรู้จังหวัดอ่างทอง

ที่มีต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของสำหรับเด็กปฐมวัย

๒๔๙

นางสาวภาพิมล วัฒนวิเชียร ผศ.ดร.ชลธิป สมานทิโต

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุปนิสัยชีวิตที่ปรากฏในปริเฉทธรรมะในเพลงเฟซบุ๊ก “พระศักดิ์ สุนทร”

๒๖๒

นางสาวบัณฑิตกา จารุมา ดร.ศิริวัสน์ กาวิละนันท์

สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนทางเลือก

ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในประเทศไทย

๒๗๗

นางสาวชญาณนันท์ นภัทร์ธีรชาญชัย รศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

(๒๘)

- การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย** ๒๙๔
นายปรัชญา บุตรสะอาด พระสมพล ยสชาโต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชลบุรี
- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ** ๓๑๒
ผศ.ดร.เอกรัฐ หล่อพิเชียร ผศ.ดร.นพดล พรามณี
สาขาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- การสร้างเครือข่ายการบริหารปกครองแบบร่วมมือกัน**
ในการปฏิบัติการกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓๒๓
ดร.เดชา พวงงาม
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ศึกษาวิเคราะห์ธรรมาสถียของพระอริยบุคคลตามหลักไตรสิกขา** ๓๔๘
พระมหาเอกชัย อุบตฺตโน (ช้อยแก้ว)
ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- วิเคราะห์กรรมฐานในอปปมาทวรรคและจิตตวรรค** ๓๖๓
นางสาวจิณัฐตา ฐิตวัฒน์
พุทธศาสนมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- การศึกษาเรียนรู้ธรรมผ่านศิลปกรรม: กรณีพระพุทธรูป** ๓๗๖
พระครูสิริรัตนาวตฺร, รศ.ดร.
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ศึกษาความศรัทธาของประชาชนที่มาบูชาสักการะ**
พระพุทธเจ้าโกษาขยาครูไวฑูรยประภาจอมแพทย์ (พระกริ่งปวเรศ)
วัดสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (หลวงปู่ศุข) จังหวัดเลย ๓๙๗
นายอินทศศักดิ์ เทียมเสวต
พระมหาสมบุญ วุฑฺฒิกโร, รศ.ดร. ผศ.ดร.อรชร ไกรจักร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒๙)

- ชุมชนวัดวิถีการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานทุนทางทรัพยากร ๔๐๗
พระวิมาน คมกัธปญโญ, ดร. นายภาณุวัฒน์ สิงห์คำป่อง
วิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ๔๑๙
ที่มีต่อการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
ดร.พิบูลย์ ตัญญบุตร
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
ผศ.ดร.พรรณรายณ์ ทรัพย์แสน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ๔๒๙
พระราชสุตาภรณ์ (ประสงค์ ช้างแสง), รศ.ดร., พระมหาอุดร อุตโตโร (มากดี), ผศ.ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- กลยุทธ์การวงสรวงภาษาบาลีและภาษาไทย: ประวัติและความสัมพันธ์เชิงสารัตถะ ๔๔๓
อาจารย์เจียรไน วิทิตกุล
สาขาวิชาภาษาเอเชียใต้ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- การบริหารท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา ๔๖๔
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
ศ.ดร.บังอร เบ็ญจาธิกุล คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนตามหลักภาวนา ๔ ๔๗๙
พระมหาอุดร อุตโตโร (มากดี), ผศ.ดร. พระครูสิริภุญญิทัศน์ (ฐิตศุโข ดิษสวรรณ), ผศ.ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
พระมหาสุพจน์ สุเมโธ (พานทอง), ผศ.ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

(๓๐)

ภาคภาษาอังกฤษ

Lexical Bundles in Literature Writing: A Corpus-Based Study of Native English Speakers and MCU Students

491

Ven.Suriya. Asst.Prof.Dr.Veerakarn Kanokkamalade

Assoc.Prof.Dr.Preecha Khanetnog

Faculty of Humanities Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง ธรรมานุญชีวิต : พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม

๕๐๔

(ฉบับปรับปรุงใหม่)

นางสาวจรสลักษณ์ ทองโอฬาร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก

- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๑๔

- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณานำลงในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๒๗

- กระบวนการจัดทำวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๒๘

- หลักเกณฑ์ในการตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๒๙

- ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๓๐